

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проекту наказу Міністерства економіки України
“Про затвердження Мінімальних вимог до забезпечення
знаками безпеки та здоров’я на роботі”

1. Мета

Затвердження Мінімальних вимог до забезпечення знаками безпеки та здоров’я на роботі, за допомогою яких встановлюється заборона щодо вчинення небезпечних дій або дій, що можуть спричинити небезпеку, або дається вказівка щодо здійснення заходів безпеки та/або здоров’я, або попередження про наявність ризику чи небезпеки, або зобов’язують до виконання певних дій для забезпечення безпеки та/або здоров’я працівників на роботі.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Статтею 43 Конституції України зазначено, що кожен має право на належні, безпечні і здорові умови праці, на заробітну плату, не нижчу від визначеної законом.

Відповідно до статті 13 Закону України „Про охорону праці” визначено вимоги, за якими роботодавець зобов’язаний створити на робочому місці в кожному структурному підрозділі умови праці відповідно до нормативно-правових актів, а також забезпечити додержання вимог законодавства щодо прав працівників у галузі охорони праці.

Нормативно-правові акти з охорони праці переглядаються в міру впровадження досягнень науки і техніки, що сприяють поліпшенню безпеки, гігієни праці та виробничого середовища, але не рідше одного разу на десять років.

Пунктом 1361 плану заходів з виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державними-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.10.2017 № 1106, та відповідно до статті 424 Угоди про асоціацію та Додатку XL до цієї Угоди. Угодою про асоціацію передбачено забезпечити імплементацію до законодавства України відповідних положень Директиви Ради 92/58/ЄЕС від 24.06.1992 про мінімальні вимоги до знаків безпеки та/або захисту здоров’я на роботі (дев’ята окрема Директива у значенні частини 1 статті 16 Директиви 89/391/ЄЕС).

На сьогодні вимоги до знаків безпеки та охорони здоров’я працівників визначає Технічний регламент знаків безпеки і захисту здоров’я працівників, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 25.11.2009 № 1262 (далі – Технічний регламент).

Держпраці як центральний орган виконавчої влади відповідно до переліку видів продукції, щодо яких органи державного ринкового нагляду здійснюють державний ринковий нагляд, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 № 1069, визначено органом державного ринкового нагляду за видом продукції, щодо якого здійснюється державний ринковий нагляд (сфера відповідальності органу державного ринкового нагляду) - знаки безпеки і захисту здоров'я працівників.

Водночас слід зазначити, що Технічний регламент за змістом є актом в галузі охорони праці, а не актом у сфері технічного регулювання.

Крім цього, у переліку сфер діяльності, в яких центральні органи виконавчої влади та Служба безпеки України здійснюють функції технічного регулювання, визначений додатком до постанови Кабінету Міністрів України від 16.12.2015 № 1057, відсутній такий вид продукції як знаки безпеки і захисту здоров'я працівників.

Враховуючи зазначене, виникла потреба в розробленні нормативно-правового акта, що регулює правові відносини щодо застосування знаків безпеки на роботі.

3. Основні положення проекту акта

Проект акта спрямовано на визначення єдиних, актуальних вимог щодо забезпечення знаками безпеки та здоров'я, з метою створення для працівників безпечних та здорових умов праці.

Реалізація акта сприятиме підвищенню рівня безпеки технологічних процесів, поліпшенню умов праці, посилить вимоги до регламентації безпечних методів роботи працівників суб'єктів господарювання незалежно від форм власності та організаційно-правових форм, зменшенню кількості аварій, нещасних випадків і професійних захворювань, наближенню нормативно – правових актів з охорони праці до права ЄС відповідно до міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції, передбачених Угодою про асоціацію.

Прийняття акта забезпечить приведення положень національного законодавства у відповідність із нормами законодавства Європейського Союзу, що в свою чергу сприятиме захисту здоров'я працівників на робочих місцях.

4. Правові аспекти

Основними нормативно-правовими актами що регулюють питання у цій сфері є: Конституція України, Закон України “Про охорону праці”.

Проект акта розроблено на виконання пункту 2 постанови Кабінету Міністрів України від 25.10.2017 № 1106 “Про виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони”.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація акта не потребуватиме додаткових видатків з Державного бюджету України та місцевих бюджетів.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проект акта стосується питань соціально-трудової сфери та потребує погодження Спільним представницьким органом репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні, Спільним представницьким органом сторони роботодавців на національному рівні.

Проект акта не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, прав осіб з інвалідністю, функціонування і застосування української мови як державної, і не потребує розгляду уповноваженими представниками всеукраїнських асоціацій органів місцевого самоврядування чи відповідних органів місцевого самоврядування, Уповноваженого Президента України з прав людей з інвалідністю, Урядового уповноваженого з прав осіб з інвалідністю та всеукраїнських громадських організацій осіб з інвалідністю, їх спілок, Уповноваженого із захисту державної мови.

Проект акта не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності, та не потребує розгляду Науковим комітетом Національної ради з питань розвитку науки і технологій.

Проект акта не потребує проведення цифрової експертизи та отримання висновку Міністерства цифрової трансформації України про проведення цифрової експертизи, у зв'язку з тим, що проект акта не стосується питань інформатизації, електронного урядування, формування та використання національних електронних інформаційних ресурсів, розвитку інформаційного суспільства, електронної демократії, надання електронних послуг або цифрового розвитку.

Проект акта оприлюднено на офіційному сайті Державної служби України з питань праці (www.dsp.gov.ua).

7. Оцінка відповідності

У проекті акта відсутні положення, що:

стосуються прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод;

впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків; містять ознаки дискримінації.

Крім цього, у проекті акта відсутні вимоги і процедури, які можуть містити ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією.

8. Прогноз результатів

Реалізація акта матиме вплив на ключові інтереси суб'єктів господарювання та працівників.

Реалізація акта не впливатиме на ринкове середовище, розвиток регіонів, підвищення чи зниження спроможності територіальних громад, ринок праці, рівень зайнятості населення, громадське здоров'я, екологію та навколишнє середовище, обсяг природних ресурсів, рівень забруднення атмосферного повітря, води, земель, зокрема забруднення утвореними відходами, інші суспільні відносини.

Проект акта не стосується державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Вплив на інтереси заінтересованих сторін:

Заінтересована сторона	Вплив реалізації акта на заінтересовану сторону	Пояснення очікуваного впливу
Суб'єкти господарювання	Створення безпечних умов праці. Позитивний вплив на економічну ефективність виробництва, інвестиційний клімат	Запровадження за європейським прикладом системи мінімальних вимог щодо знаків безпеки та здоров'я на роботі
Працівники	Створення безпечних умов праці.	Конкретизація вимог щодо створення безпечних умов праці на роботі. Підвищення рівня захисту життя та здоров'я працівників. Підвищення відповідальності роботодавців за створення належних умов праці та безпечного робочого середовища.

Виконувач обов'язків
Міністра економіки України
_____ 2023 р.

Денис КУДІН